

С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

Жара және оның түрлері. Кесілген жаралар

Орындағандар: Кутибаева Насиба, Рысқали
Құралай, Құлтай Жанболат
Факультет: ЖМ
Курс: 3
Тобы: 022-02

Жаралар – тіндердің немесе

органдардың механикалық зақымдануы,

олардың тұтастығы немесе шырышты

қабығының тұтастығын бұзылуы. Осы

жаралардың басқа зақымдалулардан

айырмашылығы тіннің бүтіндігінің

бұзылуы.

ЖАРАНЫҢ ШЫҒУ ТЕГІ БОЙЫНША ТҮРЛЕРІ

❖ Қасақана (операциалық)

❖ Кездейсоқ

Операциялық жаралар
қасақана болып
табылады және олар
емдік, диагностикалық
мақсатта
пайдаланылады.

Жарақаттардан
туындаған барлық
жаралар кездейсоқ
болып саналады.
Олардың
сипаттамасында
міндетті түрде
инфекция болады.

Жарақаттың сипаты бойынша, жарақаттың түріне байланысты жаралар бөлінеді:

❖ Кесілген

❖ Жарылған

❖ Ұсақталған

❖ Оқ тиген

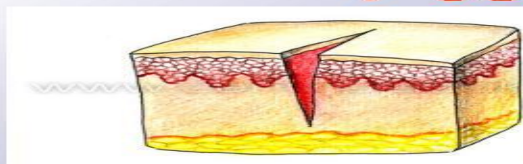
❖ Уландырылған

❖ аралас

Кесілген – субъектісінің тері бетіне өткір нәрсе (шыны, металл, пышак, ұстара т.б) әсерінен пайда болады. Ол жаралар арнасы мен айналасындағы тіндердің бойында тіндердің минималды бұзылуымен ерекшеленеді. Жараның шеттері тегіс және тіндердің эластикалық қабілетіне қарай, жараның кесілу бағытына қарай иіледі. Ауру синдромы қалыпты, қан кету айтарлықтай дәрежеде. Бұл жарақат түрінде үлкен қан тамырлары, нервтері, бұлшықеттер, сіңірлер зақымдалуы мүмкін.

Резаная рана

КЕСІЛГЕН ЖАРА СИМПТОМДАРЫ

- ❖ Жараның тереңдігі, жара жиектерінің болуы
- ❖ Айқын қансырау
- ❖ Гематомалар
- ❖ Тіндердің қатаюы
- ❖ Көгеру
- ❖ Ауыру сезімі
- ❖ Бас айналу
- ❖ Ес жоғалту
- ❖ Тахикардия
- ❖ Аяқ-қолдың салдануы
- ❖ Бозару

КЕСІЛГЕН ЖАРАЛААР ҮШІН ТИПТІК ПАТОМОРФОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ФИЗИКАЛЫҚ БЕЛГІЛЕР

- ❖ Зақым келтірілген заттың үшкір қырлары бар және ол жұқа, ұзын
- ❖ Жараның тереңдігі соққы күшіне байланысты
- ❖ Әдеттігідей қан кетеді және жара шеттері тегіс соның арқасында біріншілік тігіспен тез жазылуы мүмкін
- ❖ Жараға инфекция түскеннен іріңді асқынулар болуы
- ❖ Үлкен тереңдіктегі жараларда айқын қан кетулер мен ауыру сезімі

КЕСІЛГЕН ЖАРА КЕЗІНДЕГІ АЛҒАШҚЫ КӨМЕК

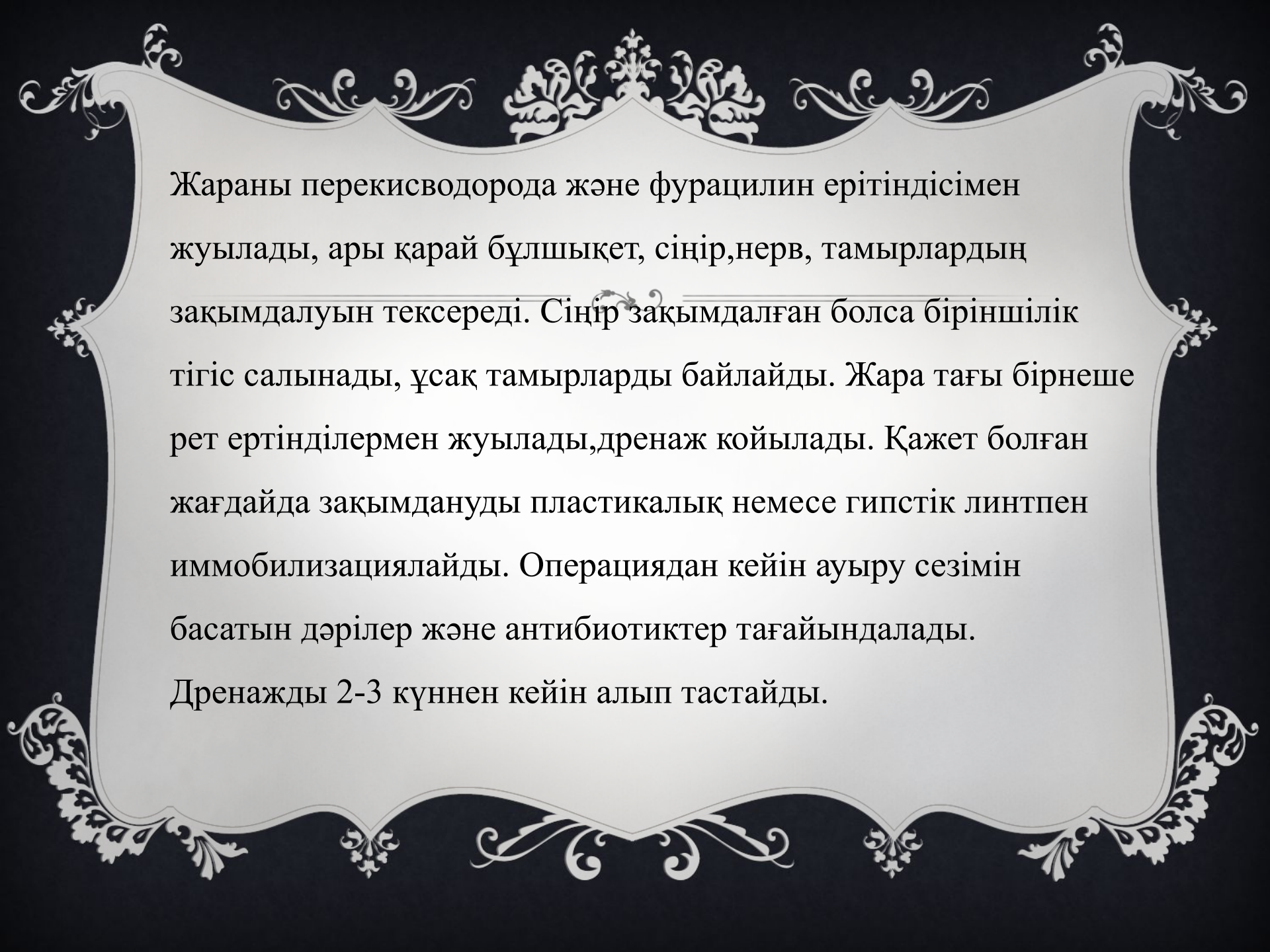
Жараны ағын сумен жуады. Кесілген жердің айналасындағы теріні дәке жастықша арқылы тазаланады, және антисептикалық өңделеді бинтпен жабылады. Веналық немесе капиллярлық қан кету болған жағдайда таңғыш байлау пайдаланылады. Ал артериялық қан кету де иыққа немесе жамбасқа жгут байланады. Кесілген жердің үлкен-кішілігіне, қан кету дәрежесіне қарамастан медициналық мекемеге жедел жеткізіледі.

КЕСІЛГЕН ЖАРАЛАРДЫ ЕМДЕУ

Қабыну белгілері болмаған кезде 24 сағаттан аз уақытқа созылған жараларды кесу бастапқы хирургиялық емдеуге жатады. Зақымдалудың дәрежесімен орналасуына қарай, бастапқы хирургиялық емдеу жергілікті немесе жалпы анестезиямен жүргізіледі.

Кеуде аймағы зақымдалған кезде дәрігер сол аймақтағы ағзаларға перкуссия, өкпе мен жүрекке аускультация және пальпация жүргізеді.

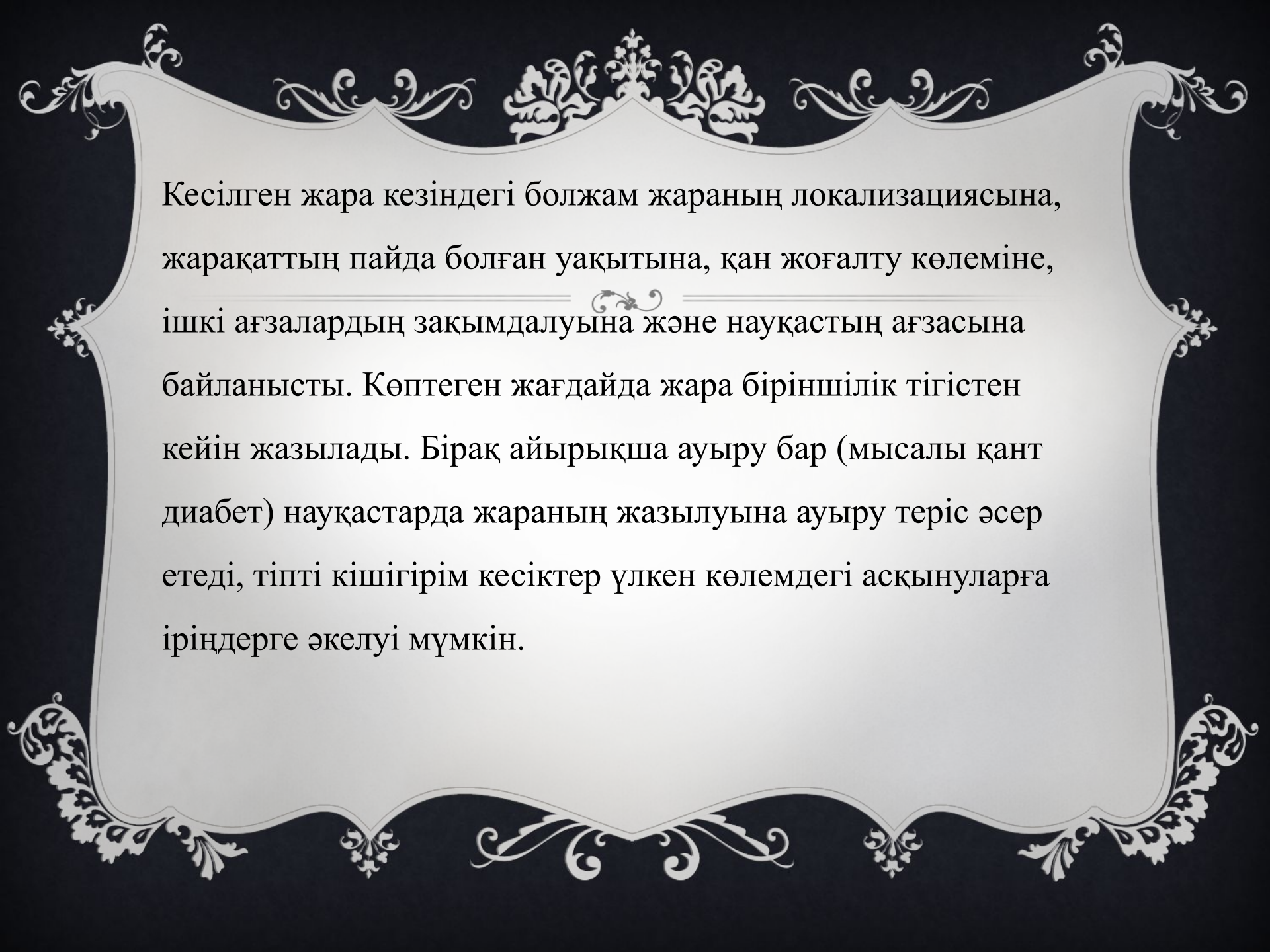

Жараны перекисводорода және фурацилин ерітіндісімен жуылады, ары қарай бұлшықет, сіңір, нерв, тамырлардың зақымдалуын тексереді. Сіңір зақымдалған болса біріншілік тігіс салынады, ұсақ тамырларды байлайды. Жара тағы бірнеше рет ертінділермен жуылады, дренаж қойылады. Қажет болған жағдайда зақымдануды пластикалық немесе гипстік линтпен иммобилизациялайды. Операциядан кейін ауыру сезімін басатын дәрілер және антибиотиктер тағайындалады. Дренажды 2-3 күннен кейін алып тастайды.

Жақсы көрсеткіштер кезінде жара 7-10 күн ішінде жазылады және тігістер жойылады. Ары қарай емдеу тактикасымен оңалту бұлшықеттердің, сіңірдің, тамырлардың зақымдалу дәрежесіне байланысты.

Ішкі органдардың зақымдалу кезінде тиісінше хирургиялық шаралар жүргізіледі: Өкпе зақымдалуында – торақтомия, Іш қуысы зақымдалуында – лапаротомия және т.б. Операция көлемі сол ағзаның зақымдалу дәрежесіне байланысты. Операциядан кейін антибиотиктер, анальгетиктер тағайындалады және таңу жүргізіледі

Кесілген жара кезіндегі болжам жараның локализациясына, жарақаттың пайда болған уақытына, қан жоғалту көлеміне, ішкі ағзалардың зақымдалуына және науқастың ағзасына байланысты. Көптеген жағдайда жара біріншілік тігістен кейін жазылады. Бірақ айырықша ауыру бар (мысалы қант диабет) науқастарда жараның жазылуына ауыру теріс әсер етеді, тіпті кішігірім кесіктер үлкен көлемдегі асқынуларға іріңдерге әкелуі мүмкін.

Барлық қажетті медициналық манипуляциялар жүргізілгеннен кейін, жарақаттанған тіндерді қалпына келтіру мақсатында жақпа қолданылады.

- ❖ Пантестин, Д-пантенол
- ❖ Календула жақпасы
- ❖ Этония

